

# Àngela Clos Batlle, del suro a la CNT

## Les primeres regidores de les comarques gironines

**Àngela Clos Batlle a l'Ajuntament de Palafrugell, el 17 d'octubre de 1936. Teresa Pons i Tomàs al de Salt, el 19 d'octubre. Antònia Adroher i Pasqual al de Girona, el 21 d'octubre. Aquestes són les primeres regidores de les comarques gironines que han estat reconegudes, però la llista no està tancada.**

**M. CONCEPCIÓ SAURÍ** > TEXT

**L**a recerca sobre les dones pioneres en la política local és fruit de projectes individuals; fins ara no hi ha —o no la conec— una recerca sistemàtica en aquest camp.

L'Àngela va ser una sorpresa per als palafrugellencs que van llegir l'article «La primera regidora» al butlletí municipal *Can Bech* el març de 2004. Ella havia marxat a l'exili l'any 1939 i va morir a Veneçuela, el 8 de setembre de 1988. Durant el franquisme s'havia esvaït el seu record en l'àmbit públic. Per conèixer algunes dades de la seva biografia va ser necessari recórrer a documents dels arxius municipals de Palafrugell i d'Agullana i a gent que l'havia conegut, la majoria residents a França.

La que seria la primera regidora va néixer a Cantallops el 24 d'agost de 1897, i era la gran de quatre germanes; el seu pare era ramader i la seva mare mestressa de casa. El 1904 la família es va traslladar a Agullana, on l'Àngela va anar a l'escola. També a Agullana es va casar amb Ramon Gou Tornafoch, sabater nascut a Barcelona, i va néixer el seu fill Pere. L'any 1926 varen anar a viure a Palafrugell, on l'Àngela va treballar en fàbriques de suro i va militar activament a la CNT. Aquí va néixer la seva filla Rosa.

El caràcter ferm, la facilitat per prendre iniciatives i per expressar-se, i la seriositat de l'Àngela la feien una bona candidata a formar part del consistori, com a representant de la CNT.

Va participar en la comissió de Sanitat i Assistència Social fins l'11 de març de 1937, en què va passar a la comissió de Cultura amb una atenció preferent a les escoles i la nova biblioteca. En les seves intervencions, recollides en les actes del ple, tracta a més altres temes com la construcció de refugis subterranis contra els bombardejos.

Al final de la guerra l'Àngela va marxar a l'exili amb els seus fills i un grup de palafrugellencs; el seu marit havia mort al front de Madrid, el 22 de maig de 1938. A la fotografia veiem el grup, instal·lat a Saint Cosme de Vair; l'Àngela parlava francès i exercia de responsable de la colla. Algunes famílies van tornar, d'altres es van quedar a França i d'altres van marxar a altres països. L'Àngela i els seus fills varen anar a Veneçuela, on ella es dedicaria a regentar un quiosc.

Després del record ha vingut el reconeixement: el març de 2007 es va dedicar un carrer a Palafrugell a l'Àngela Clos Batlle i la seva biografia ha estat publicada per l'Associació Suport a la Dona de Palafrugell (2012), dins la seva col·lecció «Dones amb nom propi».

**M. Concepció Saurí Ros**  
és arxiviera.

**>> L'Àngela Clos porta un davantal i és a la segona fila, la quarta començant per la dreta. Les famílies Guasch, Deulofeu, Sabater i Gou, amb altres refugiats, a Saint Cosme de Vair l'any 1939.**



ARXIU MUNICIPAL DE PALAFRUGELL. FOTOGRAFIA CEDIDA PER ALBERT DEULOFEU